

საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს

სკოპინგის დასკვნა # 97

16.09.2019

საერთო მონაცემები:

საქმიანობის დასახელება: 900 მ³ მოცულობის მიწისზედა (წლიური ბრუნვით 6 მილიონი ლიტრი ბენზინი და 12 მილიონი ლიტრი დიზელის საწვავი) ნავთობპროდუქტების საცავის მოწყობა და ექსპლუატაცია

საქმიანობის განმახორციელებელის დასახელება და მისამართი: შპს „საბპეტროლი“, ქ. თბილისის ვაკე-საბურთალოს რაიონი, ნუცუბიდის ქ.#17, ბინა#16

საქმიანობის განხორციელების ადგილი: ქ. ახალციხე, მიხეილ თამარაშვილის ქ. #75

განაცხადის შემოსვლის თარიღი: 02.08.2019

მონაცემები სკოპინგის ანგარიშის შემდგენელის შესახებ: შპს „გუკა“

ძირითადი საპროექტო მონაცემები

სკოპინგის დასკვნის მიღების მიზნით სამინისტროში შპს „საბპეტროლის“ მიერ წარმოდგენილია ქ. ახალციხეში 900 მ³ მოცულობის მიწისზედა (წლიური ბრუნვით 6 მილიონი ლიტრი ბენზინი და 12 მილიონი ლიტრი დიზელის საწვავი) ნავთობპროდუქტების საცავის მოწყობისა და ექსპლუატაციის პროექტის სკოპინგის ანგარიში.

გზმ-ს ჩატარების საჭიროების დადგენის მიზნით საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროში წარმოდგენილი აღნიშნული საქმიანობა სკრინინგის გადაწყვეტილებით 2018 წლის 30 აგვისტოს N 2-723 მინისტრის ბრძანებით დაექვემდებარა გზმ-ს პროცედურას.

პროექტი ითვალისწინებს ქ. ახალციხეში, მიხეილ თამარაშვილის ქუჩა #75-ში შპს „საბპეტროლის“ საკუთრებაში არსებულ 795 მ² ფართობის არასასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწის ნაკვეთზე (ს/კ 62.09.61.003) 900 მ³ მოცულობის მიწისზედა ნავთობპროდუქტების საცავის მოწყობას. საპროექტო ტერიტორიიდან უახლოესი დასახლებული პუნქტი დაშორებულია 83 მეტრით, საავტომობილო გზა 12 მეტრით, რკინიგზა 22 მეტრით და მდ. ფოცხოვისწყალი 40 მეტრით.

ნავთობპროდუქტების საცავის ინფრასტრუქტურა მოიცავს: 4 ვერტიკალურ რეზერვუარს (2 ერთეული-ბენზინის 100მ³ და 200მ³ მოცულობის და 2-დიზელის 200მ³ და 400მ³ მოცულობის საწვავისათვის), რკინიგზის ჩიხს ვარცლით, საწვავის მიღების ქვედა სისტემას (რომელიც საწვავის მიღების ეტაპზე მანვე ნივთიერებათა გაფრქვევებს შეამცირებს 60 %-ით), საწვავის მიმღებ-გასაცემ სატუმბ სადგურს, საწვავის გასაცემ ესტაკადას, წყალსადენ კანალიზაციის სისტემას, ხანძარსაწინააღმდეგო სისტემას, სანიაღვრე წყლების გამწმენდ-სალექარ სისტემას, წყლის ჩასაშვებ არხს, ადმინისტრაციულ და დამხმარე სათავსოებს.

საპროექტო ტერიტორიაზე დაგეგმილია რკინიგზის ჩიხის საშუალებით ვაგონცისტერნებით ნავთობპროდუქტების მიღება, დროებით დასაწყობება და შემდგომი რეალიზაცია. საპროექტო წარმადობა შეადგენს 6 000 000 ლიტრ ბენზინს და 12 000 000 ლიტრ დიზელს წელიწადში. სარკინიგზო ჩიხიდან სარეზერვუარო პარკში საწვავის მისაღებ სატუმბ სადგურში გამოყენებული იქნება 100მ³ სიმძლავრის და ესტაკადიდან ავტოცისტერნებში გადასატვირთი 70მ³ სიმძლავრის ტუმბოები. რეზერვუარებზე დაიდგმება CMДK-150 (TY Y 29. 1-31037863. 004-2003) მარკის სასუნთქი ტუმბოები.

სკოპინგის ანგარიშში განხილულია არაქმედების ალტერნატივა, ნავთობპროდუქტების საცავების განთავსების ალტერნატივა, ტექნოლოგიური ალტერნატივები.

რკინიგზის ჩიხში შემოსულ ვაგონცისტერნებს მიუერთდება ქვედა დაცლის სისტემის ჰერმეტიკული საკეტიანი ხუფი, რომელიც ელასტიური მილმდენით შეერთებულია რეზერვუარებში საწვავის მისაღებ სისტემასთან და სატუმბ სადგურთან. რეზერვუარებში ბენზინის და დიზელის საწვავის ქვედა ჩატუმბვა მოხდება 2 ტუმბოს მეშვეობით. საწვავის ავტოცისტერნებში გასაცემი ტუმბოები გასაცემ ესტაკადაზეა წარმოდგენილი. ტექნოლოგიური მილგაყვანილობა შესაძლებლობას იძლევა განხორციელდეს შემდეგი ტექნოლოგიური ოპერაციები: რკინიგზის ვაგონცისტერნიდან საწვავის მიღება და მათი გადატუმბვა რეზერვუარში საწვავის ქვედა მიღების მილმდენების სისტემით; რეზერვუარებიდან საწვავის ავტოცისტერნებში გადატუმბვა. ავტოცისტერნებში საწვავის ჩატვირთვა მოხდება ზედა ჩასხმის მოწყობილობით აღჭურვილი ესტაკადებიდან. ზედა ჩასხმის მოწყობილობა ACH-100A განკუთვნილია ავტოცისტერნებში ზედა ჩასხმის დისტანციური მართვისათვის. სისტემა იძლევა ჩასხმის პროცესის მართვისა და მისი ავტომატური გამორთვის საშუალებას. დიზელის და ბენზინის გასაცემი ესტაკადა აღჭურვილია 2 გადასატუმბით. საწვავის მიმღები და გასაცემი სისტემები აღჭურვილია მექანიკური ფილტრებით. სარკინიგზო ვაგონცისტერნა 60 მ³ ტევადობისაა, ერთდროულად შესაძლებელია თითო სახეობის საწვავის ვაგონცისტერნიდან დაცლა. საწვავის მიმღები ტუმბოების დატვირთვა შეადგენს: ბენზინის მიმღები ტუმბო წელიწადში 60 სთ, ხოლო დიზელის მიმღები ტუმბო წელიწადში 172 სთ.

ნავთობპროდუქტების საცავის ექსპლუატაციისას ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერებათა გამოყოფა მოხდება: რეზერვუარებიდან, რკინიგზის ვაგონცისტერნებიდან საწვავის მიღებისა და შენახვის დროს, ზემო ჩასხმის სისტემით საწვავის გაცემისას, სატუმბი სადგურიდან საწვავის გადატუმბვის დროს, საპროექტო ტერიტორიის გვერდით მოქმედი ავტოგასამართი სადგურიდან. დაბინძურების წყაროებიდან ძირითადად გამოიყოფა ნაჯერი და უჯერი, ასევე არომატული ნახშირწყალბადი, მათ შორის ბენზოლი, ქსილოლი, ტოლუოლი და ეთილბენზოლი. წარმოდგენილი დოკუმენტაციის თანახმად, ნავთობპროდუქტების ორთქლით გამოყოფილი მავნე ნივთიერებათა ჯამური გაფრქვევა არ აღემატება 5.5 ტონას წელიწადში.

დაგეგმილი საქმიანობის სპეციფიკიდან გამომდინარე ობიექტზე წარმოიქმნება სამეურნეო-ფეკალური, საწარმოო (ტექნოლოგიური მოედნების ნარეცხი წყლები) და სანიაღვრე წყლები. სკოპინგის ანგარიშის მიხედვით, ნავთობპროდუქტების საცავის ტერიტორიაზე წარმოქმნილ სანიაღვრე წყლებში მოსალოდნელი მავნე ნივთიერებებია მყარი ნაწილაკები და ნავთობპროდუქტები. სანიაღვრე და ნავთობპროდუქტებით დაბინძურებული წყლების გაწმენდისათვის გათვალისწინებულია მექანიკური სალექარის და ნავთობდამჭერი ჭის მოწყობა. სანიაღვრე და ნარეცხი წყლები ჩაემეგება სალექარში.

აღნიშნული საქმიანობის შედეგად, მოსალოდნელია სახიფათო და არასახიფათო ნარჩენების წარმოქმნა, როგორცაა სალექარის ნავთობური შლამი და მყარი ნარჩენები, რეზერვუარის ძირში წარმოქმნილი ლექი, დაღვრილი ნავთობი და შერეული მუნიციპალური ნარჩენები.

აღნიშნულ პროექტთან დაკავშირებით, 2019 წლის 23 აგვისტოს ქ. ახალციხის მუნიციპალიტეტის მერიის შენობაში გაიმართა სკოპინგის ანგარიშის საჯარო განხილვა. განხილვას ესწრებოდნენ ქ. ახალციხის მერიის წარმომადგენლები, არასამთავრობო ორგანიზაციის წარმომადგენელი, გარემოსდაცვითი ზედამხედველობის დეპარტამენტის წარმომადგენელი, ადგილობრივი მოსახლეობა, საქმიანობის განმახორციელებელი კომპანიის შპს „საბპეტროლის“ და შპს „ გუკას“ წარმომადგენლები და გარემოსდაცვითი შეფასების დეპარტამენტის წარმომადგენლები. ადმინისტრაციული წარმოების ეტაპზე წერილობითი შენიშვნები და მოსაზრებები საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროში არ წარმოდგენილა.

სკოპინგის ანგარიშის თანახმად შესწავლილ იქნა საპროექტო ტერიტორია. ჩატარებული სამუშაოების შედეგად მოხდა გარემოზე და ადამიანის ჯანმრთელობაზე მოსალოდნელი ძირითადი ზემოქმედების წყაროების, სახეებისა და ობიექტების იდენტიფიცირება.

სკოპინგის პროცედურის შედეგად განსაზღვრული და დადგენილი იქნა დაგეგმილი საქმიანობის გზშ-ს ანგარიშის მომზადებისათვის საჭირო კვლევების, მოსაპოვებელი და შესასწავლი ინფორმაციის ჩამონათვალი და გზშ-ს პროცესში დეტალურად შესასწავლი ზემოქმედებები.

გზშ-ს ანგარიშის მომზადებისათვის საჭირო კვლევების , მოსაპოვებელი და შესასწავლი ინფორმაციის ჩამონათვალი

1. **გზშ-ს ანგარიში უნდა მოიცავდეს** „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის“ მე-10 მუხლის მესამე ნაწილით დადგენილ ინფორმაციას;
2. **გზშ-ს ანგარიშს უნდა დაერთოს** „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის“ მე-10 მუხლის მეოთხე ნაწილით განსაზღვრული დოკუმენტაცია;
3. **გზშ-ს ანგარიშში წარმოდგენილი უნდა იყოს** სკოპინგის ანგარიშში მითითებული (განსაზღვრული, ჩასატარებელი) კვლევების შედეგები, მოპოვებული და შესწავლილი ინფორმაცია, გზშ-ს პროცესში დეტალურად შესწავლილი ზემოქმედებები და შესაბამისი შემცირების/შერბილების ღონისძიებები;
4. **გზშ-ს ანგარიშში წარმოდგენილი უნდა იყოს:**
 - პროექტის საჭიროების დასაბუთება;
 - პროექტის აღწერა;
 - ნავთობპროდუქტების საცავის ინფრასტრუქტურული ობიექტების და ტექნოლოგიური მოწყობილობების აღწერა, დანადგარების მოცულობა, სიმძლავრე და წარმადობა;
 - ნავთობპროდუქტების საცავის განთავსების ტერიტორიის GIS კოორდინატები;

- საპროექტო ტერიტორიიდან დაზუსტებული მანძილი უახლოეს საცხოვრებელ სახლამდე, მდინარემდე და სხვა უახლოეს ობიექტამდე;
- დასაქმებული ადამიანების რაოდენობა და სამუშაო გრაფიკი;
- პროექტის ალტერნატიული ვარიანტები შესაბამისი დასაბუთებით, მათ შორის არაქმედების ალტერნატივა და გარემოსდაცვითი თვალსაზრისით შერჩეული ტერიტორიის დასაბუთებული ალტერნატივა;
- წყალმომარაგების შესახებ დეტალური ინფორმაცია (რაოდენობა, ტექნიკური გადაწყვეტა)
- საპროექტო ტერიტორიაზე წარმოქმნილი საწარმოო ჩამდინარე წყლების, მათ შორის ნავთობპროდუქტებით დაბინძურებული წყლების მართვის საკითხი (გაწმენდა, ჩაშვება)
- საპროექტო ტერიტორიაზე წარმოქმნილი სამეურნეო-ფეკალური წყლების მართვის საკითხი;
- საპროექტო ტერიტორიაზე დაგეგმილი გამწმენდის მოწყობის გეგმა/სქემა, პარამეტრები და გაწმენდის ეფექტურობა, შესაბამისი გათვლებითა და დასაბუთებით;
- გაწმენდილი წყლის ჩაშვების ადგილის შესახებ ინფორმაცია.
- მდ. ფოცხოვისწყალში წყლის ჩაშვების შემთხვევაში ჩამდინარე წყლის ზღვრულად დასაშვები ჩაშვების ნორმების პროექტი.
- საჭიროებიდან გამომდინარე (წყლის ჩაშვებასთან დაკავშირებით) საკანალიზაციო ქსელის მფლობელთან შეთანხმების შესახებ დოკუმენტაცია.
- ტექნოლოგიური ციკლის, ნავთობპროდუქტების მიღება, შენახვა და გაცემის პროცედურების/ოპერაციების და მასთან დაკავშირებული ობიექტების დეტალური აღწერა;
- დეტალური ინფორმაცია, თუ რა საწვავის ტიპისთვის არის განკუთვნილი თითოეული რეზერვუარი;
- რეზერვუარების ტექნოლოგიური მილსადენების, სატუმბი სადგურების, ტექნოლოგიური პროცესისათვის განკუთვნილი დანადგარების შესახებ ინფორმაცია;
- ნავთობპროდუქტების საცავის მოწყობა-ექსპლუატაციის ეტაპზე მოსალოდნელი ნარჩენების სახეობების და რაოდენობის შესახებ მონაცემები და შემდგომი მართვის ღონისძიებები;
- ნარჩენების დასაწყობების ადგილები;
- ნავთობპროდუქტების მიღება-გაცემის გეგმა-გრაფიკი, ტრანსპორტირების სქემა (ნავთობპროდუქტების მიღება-გაცემის სადგურების დეტალური აღწერა);
- ინფორმაცია ელექტროენერჯით მომარაგებისა და მისი გამოყენების შესახებ;
- ნავთობპროდუქტების საცავის მოწყობის ეტაპზე და ფუნქციონირების დროს შესაძლო ავარიული სიტუაციების აღწერა და მათი მართვის საკითხი;
- ხანძარსაწინააღმდეგო ღონისძიებების დეტალური აღწერა;

4.1 საპროექტო დერეფანში ჩატარებული გეოლოგიური კვლევის ანგარიში, რომელიც უნდა მოიცავდეს:

- გეოლოგიური გარემოს ფონური მდგომარეობის აღწერა: რელიეფი, გეოლოგიური აგებულება და ტექტონიკა, ჰიდროლოგიური პირობები, საინჟინრო-გეოლოგიური პირობების აღწერა (უნდა მოიცავდეს საპროექტო ტერიტორიის სივრცეში არსებული საშიში გეოლოგიური პროცესების აღწერას)

5. გარემოზე მოსალოდნელი ზემოქმედების შეფასება გარემოს თითოეული კომპონენტისათვის და პროექტის განხორციელების შედეგად მოსალოდნელი ზემოქმედებების შეჯამება მათ შორის:

- ზემოქმედება ატმოსფერულ ჰაერზე მოწყობისა და ექსპლუატაციის ეტაპზე, ემისიები ნედლეულის მიღების და დასაწყობებისას, გაფრქვევის წყაროები, გაფრქვეული მავნე ნივთიერებები, გაბნევის ანგარიში და სხვა.
- ზემოქმედება ნიადაგზე და შესაძლო დაბინძურება, შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებები;
- ხმაურის გავრცელება და მოსალოდნელი ზემოქმედება მოწყობა/ექსპლუატაციის ეტაპზე და შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებები;
- ზემოქმედება მდ. ფოცხოვისწყალზე და მიწისქვეშა/გრუნტის წყლებზე ექსპლუატაციის ეტაპზე, მდ. ფოცხოვისწყალის დაბინძურების რისკები და შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებები;
- ნარჩენების მართვის საკითხები, ნარჩენების მართვის გეგმა, ნარჩენების წარმოქმნით და გავრცელებით მოსალოდნელი ზემოქმედება;
- ზემოქმედება და ზემოქმედების შეფასება სოციალურ-ეკონომიკურ გარემოზე, ჯანმრთელობასა და უსაფრთხოებასთან დაკავშირებულ რისკებსა და შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებების შესახებ;
- ნავთობპროდუქტების საცავის მოწყობა-ექსპლუატაციის ეტაპზე განსახორციელებელი მონიტორინგის გეგმა;
- ავარიულ სიტუაციებზე რეაგირების დეტალური გეგმა;
- სკოპინგის ეტაპზე საზოგადოების ინფორმირებისა და მის მიერ წარმოდგენილი მოსაზრებებისა და შენიშვნების შეფასება;
- გზმ-ს ფარგლებში შემუშავებული ძირითადი დასკვნები და საქმიანობის პროცესში განსახორციელებელი ძირითადი ღონისძიებები;
- ნავთობპროდუქტების საცავის განთავსების ტერიტორიის სიტუაციური სქემა (შესაბამისი აღნიშვნებით, ფოტო მასალა)
- ნავთობპროდუქტების საცავის გენერალური გეგმა, სადაც დატანილი და აღწერილი იქნება ყველა დაგეგმილი ინფრასტრუქტურული ობიექტი; შემარბილებელი ღონისძიებების გეგმა-გრაფიკი;

♦ გზმ-ს ანგარიშში მოცემული უნდა იყოს საქართველოს მთავრობის 2014 წლის 15 იანვრის #65 დადგენილებით დამტკიცებული „ნავთობის ბაზების უსაფრთხო

ექსპლუატაციის შესახებ ტექნიკური რეგლამენტის“ მოთხოვნების გათვალისწინების შესახებ ინფორმაცია.

- ◆ რკინიგზის ჩიხის სარგებლობასთან დაკავშირებით დამადასტურებელი ინფორმაცია;
- ◆ გზმ-ს ანგარიშში წარმოდგენილი უნდა იყოს ინფორმაცია სკოპინგის დასკვნით გათვალისწინებული საკითხების შესახებ (ერთიანი ცხრილის სახით)
- ◆ გზმ-ს ანგარიშში ხელმოწერილი უნდა იყოს იმ პირის/პირების მიერ, რომელიც/რომლებიც მონაწილეობდა/მონაწილეობდნენ მის მომზადებაში (მათ შორის კონსულტანტის მიერ)

დასკვნითი წერილი:

სკოპინგის დასკვნის მიღების მიზნით სამინისტროში შპს „საბპეტროლის“ მიერ წარმოდგენილი ქალაქ ახალციხეში 900 მ³ მოცულობის მიწისზედა (წლიური ბრუნვით 6 მილიონი ლიტრი ბენზინი და 12 მილიონი ლიტრი დიზელის საწვავი) ნავთობპროდუქტების საცავის მოწყობისა და ექსპლუატაციის პროექტზე **სავალდებულოა გზმ-ს ანგარიშში მომზადდეს** წინამდებარე სკოპინგის დასკვნით გათვალისწინებული კვლევების, მოსაპოვებელი და შესასწავლი ინფორმაციის და წარმოსადგენი დოკუმენტაციის მიხედვით.